

Plads til frodig have på højkant

TEKST OG FOTO: ANNE BAY KNUDSEN, HORTONOM

Et middel til at skabe grønne vægge og et frodigt haverum er en kolonnade. Med en kolonnade i forhaven forhindrer man indkig.

“Kolonnade” betyder søjlerække eller søjlegang. Alt efter formål og hvor lang man ønsker sin kolonnade, afgør man selv, om man vil benytte tre eller fire søjler. Søjlerne skal graves 60–70 cm ned i jorden, og hver skal forsynes med en tværgående klods, så den står fast. Søjlerne forbindes med tværgående lægter, som er med til at holde sammen på kolonnaden, og på lægterne skal klatreplanter vokse og brede sig.

Formålet med en kolonnade er, at man kan gå ind under den, og desuden markerer den et skift fra ét haverum til et andet. Når planterne kommer i højden, medvirker de til at skabe et frodigt haverum. Kolonnaden fremstilles af træ. Sibirisk lærk og robinietræ holder længst.

Klematis klæder en kolonnade

En fremragende klematis til kolonnaden er *Clematis montana*-sorten ‘Superba’ – bjerg-skovranke. *Clematis montana*

hører til de kraftigt voksende arter, og ‘Superba’ er en herlig og rigt blomstrende sort, der vil trives i enhver have.

Den har 5 cm store, lyserøde blomster i maj–juni. Tillige er den robust og tåler både vind og en mere tør plads end storblomstrede sorter. De fleste klematis klatrer ved hjælp af deres bladstilke. Det vil sige, at de selv hjælper til at knytte og binde sig, når de klatrer.

Roser der klatrer

Er det roser, haven kalder på, findes der en række sorter, som egner sig til at udsmykke kolonnaden. ‘New Dawn’ er fin til formålet. Den er meget rigt blomstrende, og i modsætning til mange andre blomstrer den meget længe. Med sin 2,5 meter høje vækst og 1 m i bredden vil denne rose hurtigt erobre kolonnaden. Dens sartrosa-hvidlige blomster vil gentage deres blomstring til langt hen på det sene efterår – og tillige dufter de behageligt.

En nyere rose, der sidestilles med ‘New Dawn’, er den dejlige engelske ‘Penny Lane’. Det er en fantastisk slyng-

rose, der når en størrelse på 3 x 1,8 m. Skønheden har fyldte blomster, som den producerer sæsonen igennem.

Blomsten hos ‘Penny Lane’ er svagt abrikos-farvet i midten og næsten hvid i kanten. Man kan iagttage, hvordan den gennemgår en forvandling af både farve og form. Lige efter udspring er rosen meget enkel med abrikosfarvet midte, senere ændrer den sig til en mere fyldt form, der er tydeligt hvid i kanten. ‘Penny Lane’s’ blomster har en frisk og behagelig duft.

En af dens gode egenskaber er blomsternes lange holdbarhed. ‘New Dawn’ får rigtig mange blomster, men de holder ikke så længe som blomsterne hos ‘Penny Lane’. ‘Penny Lane’ er meget sund, den har blanke blade, som den beholder langt hen i december. Begge roser fortsætter deres blomstring, lige indtil frosten tager dem.

Blåregns pry

En anden populær klatreplante er *Wisteria floribunda* ‘Issai’ – blåregn. *Wisteria* er en sol-elskende klatrer, der klarer sig

fortrinligt, især på kalkrig jord. Her gror den med en god vækstkraft. Når den først er kommet i gang med at vokse, tager den fat, og i løbet af en årrække er den virkelig i stand til at forvandle en kolonnade eller pergola til et frodigt haverum eller en væg i haven.

Blåregn har behov for god plads. Efter et par år begynder de podede sorter at blomstre – husk at købe en podet sort, ellers kan blomstringen drille. Her sender den sine smukke og lange blomsterklaser ud i alle retninger.

Når planten har nået en god størrelse, bør den beskæres af hensyn til fremtidens blomstring. Det bør ske i august–september efter blomstringen. De lange stængler, som blåregnen har sendt ud i løbet af sommeren, beskæres til ca. 1/3 af deres længde. Herved presser du din blåregn lidt og hjælper den til at blomstre i efterfølgende sæson.

Med piber som Storm P’s – men små *Aristolochia macrophylla*, tobakspibeplante, kendes på sine store, mørkegrønne blade, der kan blive mellem 10

I dag er moderne haver mindre haver. Med et stort hus på en lille parcel er der ikke meget plads tilbage til haven, og man vil gerne have noget grønt til at vokse op og brede sig i en fart.

3

4

1 Tobakspibe, *Aristolochia macrophylla*, med store hjerteformede blade er en robust klatrer, når den bindes op på en kolonnade.

2 Hvide stolper fungerer som kolonnade i den lukkede gårdhave. Her er klatrerne *Wisteria floribunda* ‘Issai’. Med tiden vil blåregnen brede sig fra stolpe til stolpe via en tynd stålkæde.

3 Kolonnade brugt i lille forhave til at skabe en grøn væg. Formålet er at skærme af mod indkig fra vejen.

4 På kolonnaden vokser blåregn, *Wisteria floribunda* ‘Issai’, og blå klematis, *Clematis* ‘Jackmannii’.